

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Regula generalis de restitutione ex prædictis contractibus in universum,
paragraph. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

pio &c. intervenit autem in his pre-
beralem, quia sunt contractus gratuitis
tum, vel compensatio. Lucrativus,
qui dicitur etiam gratuitus, vel gratio-
sus, non obligat, nisi ex una parte, ut
promissio liberalis, donatio item li-
beralis, mutuum, depositum &c. Si
enim tu mihi rem aliquam donas, ego
non obligor illam recipere &c. Maxi-
mè vero notandum est discriminis
illud inter ejusmodi contractus. Nam
onerosus non perficitur, nisi acceptetur
ex viraque parte, & vtrique intime-
tur, seu sit nota reciproca acceptatio,
cum in gratioso satis sit, si solum ac-
ceptetur ab vtraque, non vero sit ne-
cessarie, ut vtrique mutua acceptatio inti-
metur. Explico exemplis: mittat
Antonius epistolam, immo, & scriptu-
ram publicam ex Notario, per quam
offerat, seu vendat Petro suum prædi-
um, vel equum mille v. g. vel centum
aureis, & Petrus acceptet, etiam per
Notarium publicum: dico, hunc
contractum, quia est onerosus, non es-
se perfectum, atque adeo posse vtrum-
que, id est, Antonium & Petrum ab eo
resilire, donec ejusmodi Petri accepta-
tio intimetur Antonio, vel ejus legiti-
mo procuratori, vel saltem donec ipse
equus, v. g. mittatur Petro, & ab ipso
recipiatur; nam tunc equus jam ac-
ceptatus ponitur in dominio Petri, &
ex alia parte trahit secum onus, ut
solvatur omnino eius pretium; unde
amplius resilire à contractu neuter po-
terit, at vero mittat similem scriptu-
ram idem Antonius, per quam pro-
mittat, vel donet eidem Petro equum
v. g. & Petrus acceptet; dico, hanc
promotionem, quando juxta dicta n. 8.
jam obligat, ut etiam donationem li-

esse perfectos, atque adeo non superesse
locum pœnitendi, quamvis nondum
acceptatio Petri nota sit Antonio, vel
ejus procuratori, cuius discriminis ul-
terior ratio est, quia in oneroso vtri-
que est obligatio, & in vtroque est jus
exigendi, ergo vtrique nota esse debet
acceptatio: at in gratuito, cum obliga-
tio solum sit ex parte donantis, seu
promittentis, satis est, si haec nota sit
ipsi donatario, seu promissario, qui so-
lum acquirit jus ad rem promissam,
seu donatam exigendam. lege haec fusæ
apud citatos; apud quos vide etiam
alias divisiones contractuum minus
necessarias.

1. *Delug. t. 2. de iust. dis. 1. sec. 1.*
anum. 26.

§. III.

Regula generalis de restituzione ex prædictis contractibus in uni- versum.

1. **I**S qui contractum, vel quasi con-
tractum cum altero legitimè init,
ea debet (nisi idonea accedit ex-
cusatio) restituere, seu ut magis pro-
priè loquamur, ea tradere, ad quæ tra-
denda se obligavit. Vides, radicem
hujus obligationis non esse aliam, nisi
paustum, vel consensum, quibus volu-
it quis alteri se obligare? & in one-
rosis quidem ad id jus justitiae vrgere,
magis elucescit; quia non fieret aqua-
litas inter contrahentes, nisi traderetur,
quod vtrinque conventum est; appa-
ret nihilominus, etiā in gratuitis, quia
in his etiam (licet voluntariè) te
obliga-

B b b 2

obligasti, ut suppono; quare posita obligatione, jus alter acceptans aliquod tandem siue graue, siue leve justitiae jus contra te acquisuit.

2. Hæc regula adeo vniuersalis insufficientis est pro praxi. Explorandum enim est, an simpliciter se quis obligauerit? an legitime? an sub obligatione graui, vel leui? an adsit excusatio, & sexcenta similia, quæ certè ex dictis, & ex dicendis in contractibus, in particulari saltem, magna ex parte nobis plana fient.

CAPUT SEPTIMVM.

De eadem quarta radice restitutionis ex contractu particularis venditionis, & emptionis.

1. **N**on omnes contractus expli-candi à nobis suscipiuntur; sed enim nimis longum esset, & à nostro instituto alienum; felix enim tantummodo vñ frequentiores, & ex quorum cognitione lux aliqua pro cæteris sufficienter haberi possit; erunt autem emptio, venditio, mutuum, & ysura.

§. I.

Quid sit emptio & venditio?

1. **E**st contractus bona fidei, vltro citroque obligatorius, qui perficitur absolu o consensu, re & certo pretio, & quidem voluntarie. Intellige autem, re & pretio à te datis, vel certè dandis. Discurramus per singula verba,

Requiritur consensus, & quidem absolu-tus.

2. Dicatum est primò, (qui perficitur consensu) hic enim contractus perficitur per solum mutuum consensum, verbis vel nutibus expressum, immo, & per literas, & per procuratorem, seu nuntium; perficitur, inquam, quoad substantiam; nam ceterum, quoad integratam completam, seu quoad complementum, requiritur solutio pretij ex vna parte, & accepta possessio rei ex altera. Per venditionem a enim non est necesse, ut transferatur dominium; satis enim est, ut talis venditio sit translativa dominij, & venditor, ex vi venditionis factæ, remaneat obligatus ad transferendum. Eiusmodi autem possessio seu dominium rei venditæ trans fertur in emptorem, non quidem quando fit ipsa substantia contractus venditionis per mutuum consensum, sed quando ei traditur res à venditore, & solvit ab emptore pretium, seu habetur pro soluto, seu loco eius datur æquivalens, quale est pignus, vel fiducjus. Id notavi per illud, (datis vel certè dandis) atque hinc fit, ut quamvis posita sit substantia venditionis, vnde & debeatur gabella venditioni forte imposita; (cui gabellario, dicam mox n. 5.) Si tamen possessio rei nondum est emptori data, res, si perit, pro venditore perit, ut pro eodem fructificat, aa quia adhuc est in eius dominio. Nam si possessio fit emptori data, quamvis nondum soluto pretio ipfi emptori fructificat, ipsique perit, si perit, præscindendo semper à pacto

